

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA.410.031.03.2017
P/17/106

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach
ul. Powstańców 29, 40-039 Katowice
T +48 32 784 42 00, F +48 32 784 42 30
lka@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/106 – wykonywanie obowiązków przez kuratorów sądowych ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Joanna Paliga, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienia do kontroli nr LKA/291/2017 z dnia 17 listopada 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1 – 2)
Jednostka kontrolowana	Sąd Rejonowy w Zabrze, ul. 3 Maja 21, 41-800 Zabrze ²
Kierownik jednostki kontrolowanej	Agnieszka Kubis – Prezes Sądu ³ (dowód: akta kontroli str. 3)

Ocena ogólna

II. Ocena kontrolowanej działalności

W Sądzie zapewniono Zespołom Kuratorskiej Służby Sądowej⁴ obsługę biurową, warunki lokalowe i wyposażenie, umożliwiające prawidłową i bezpieczną realizację zadań przez kuratorów sądowych. W dziewięciu na 10 zbadanych przypadków kuratorzy sądowi spełniali obowiązujące wymogi, w jednym natomiast kurator zawodowy nie posiadał stosownego zaświadczenia psychologicznego, potwierdzającego spełnienie wymogu dotyczącego odpowiedniego stanu zdrowia. W okresie objętym kontrolą w ZKSS występowały przekroczenia obowiązujących standardów obciążenia pracą kuratorów zawodowych oraz przekroczenia maksymalnej liczby spraw, którą mogą prowadzić kuratorzy społeczni, jednakże sytuacja ta uległa znaczącej poprawie. Przekroczenie obowiązujących standardów obciążenia pracą mogło mieć jednak wpływ na powstanie nieprawidłowości stwierdzonych w trzech z 12 spraw objętych badaniem. Pozostałe dziewięć spraw prowadzono rzetelnie i zgodnie z obowiązującymi przepisami. Kuratorzy sądowi realizowali obowiązek podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Efektywnie współpracowali również z podmiotami, których celem działania jest pomoc w społecznej readaptacji skazanych, oraz z samorządem i organizacjami społecznymi, które statutowo zajmują się opieką, wychowaniem, resocjalizacją, leczeniem i świadczeniem pomocy społecznej w środowisku otwartym. Kierownicy ZKSS sprawowali nadzór nad działalnością kuratorów sądowych, co jednakże nie zapobiegło stwierdzonym nieprawidłowościom. W ZKSS terminowo sporządzano wymagane sprawozdania.

Negatywny wpływ na wykonywanie zadań ZKSS mogą mieć problemy w funkcjonowaniu systemów informatycznych, jak również przetwarzanie danych osobowych przez kuratorów społecznych z wykorzystaniem prywatnego sprzętu komputerowego.

¹ W latach 2014–2017 (do zakończenia kontroli), z uwzględnieniem okresu wcześniejszego, o ile ma to wpływ na realizację zadań w badanym zakresie.

² Zwany dalej „Sądem”.

³ Od 1 czerwca 2014r. Wcześniej Prezesem Sądu Rejonowego w Zabrze był Marcin Rak.

⁴ Zwanym dalej „Zespołami” lub „ZKSS”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Uregulowania i warunki techniczno-organizacyjne umożliwiającą prawidłową realizację zadań kuratorów sądowych

Opis stanu faktycznego

1.1. W okresie objętym kontrolą w Sądzie funkcjonowały trzy Zespoły kuratorskie: dwa ds. karnych⁵ i jeden ds. rodzinnych⁶.

Dokumentacja organizacyjna Sądu nie zawierała uregulowań dotyczących kuratorskiej służby sądowej. Uregulowania takie zawarte zostały w zakresach czynności kuratorów zawodowych.

(dowód: akta kontroli str. 7-12)

1.2. Warunki lokalowe pracy kuratorów sądowych (tj. zawodowych i społecznych) zapewniały realizację ich zadań. Siedziba Zespołów kuratorskich od lutego 2015 r. mieściła się w kompleksowo wyremontowanym budynku Sądu w bezpośrednim sąsiedztwie budynku głównego. Kuratorom zapewniono warunki do przeprowadzania spotkań z podopiecznymi bez obecności osób trzecich oraz do przeprowadzania czynności z udziałem nieletnich. W pomieszczeniach Zespołów kuratorskich nie zainstalowano przycisków alarmowych, natomiast kuratorzy zawodowi zostali wyposażeni w urządzenia do sygnalizowania zagrożenia⁷. Obiekt był monitorowany, a obraz z monitoringu był widoczny w budynku Sądu (policja sądowa).

Do stycznia 2015 r. Zespoły kuratorskie posiadały siedzibę przy ul. Pawliczka w Zabrze, gdzie, jak wyjaśnili ich Kierownicy, również były dobre warunki lokalowe.

(dowód: akta kontroli str. 4-5)

Kuratorzy zawodowi byli wyposażeni w laptopy, a od listopada 2017 r. również w szyfrowaną pamięć zewnętrzną (pendrive). Kuratorzy zawodowi posiadali dostęp do trzech systemów informatycznych: „Currenda”, „PESEL-SAD” i „NOE-SAD”. Ponadto kuratorzy zawodowi I i III ZKSS pracowali w systemie dozoru elektronicznego („SDE”), który monitoruje przebieg kary pozbawienia wolności. System „Currenda” był podstawowym narzędziem pracy sekretariatu, w ramach którego funkcjonowały: „SAWA – Kuratela”⁸ i „SAWA – Kurator”⁹.

(dowód: akta kontroli str. 4-6)

Według kuratorów zawodowych, posiadane systemy znacząco usprawniają pracę. Spośród użytkowanych systemów kuratorzy zgłosili następujące zastrzeżenia do działania systemu „Currenda”: nie daje możliwości wygenerowania zestawień statystycznych na dany dzień w przeszłości; błędnie przypisuje sprawy kuratorom, nie uwzględniając faktycznego stanu na wskazany dzień; przy przekazaniu sprawy z referatu jednego kuratora do referatu drugiego kuratora, nie zachowuje w pamięci stanu przed zmianą. Dokonanie analizy faktycznego obciążenia Zespołu kuratorskiego z rozbiciem na poszczególnych kuratorów zawodowych na wskazany dzień w przeszłości, możliwe było tylko na podstawie papierowego wydruku wykonanego w danym dniu. Zespoły ds. karnych zgłaszały potrzebę udoskonalenia

⁵ I i III ZKSS.

⁶ II ZKSS.

⁷ Tzw. „Bezpieczny kurator” – system w którym sygnał o zagrożeniu otrzymuje jednostka interwencyjna, która lokalizuje kuratora i dokonuje interwencji.

⁸ I i III ZKSS.

⁹ II ZKSS.

tego systemu, poprzez założenie zakładki „czynności”, co usprawniłoby nadzór kierownika w zakresie kontroli terminowości i jednocześnie umożliwiłoby kuratorom zawodowym dokonywanie samokontroli w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 212-214)

Kuratorzy społeczni nie zostali wyposażeni w sprzęt komputerowy, ani w dyski przenośne¹⁰.

(dowód: akta kontroli str. 15-16, 52-54)

1.3. W 2014 r., kiedy jedna z pracownic obsługujących Zespół ds. karnych przebywała na długotrwałym zwolnieniu lekarskim, Kierownik Zespołu zwracała się do Prezesa Sądu o wsparcie kadrowe sekretariatu. Wnioski złożone w tej sprawie w 2014 r. (z tego jeden do Prezesa Sądu i dwa do Dyrektora Sądu) zostały rozpatrzone negatywnie.

(dowód: akta kontroli str. 17-22)

Ponadto, Kierownik III Zespołu ds. karnych wniosowała do Prezesa Sądu o przyznanie kuratorom III ZKSS dodatków specjalnych, w związku z koniecznością przejęcia rejonu długotrwale nieobecnego w pracy kuratora zawodowego. Pomimo przejęcia jego obowiązków pod koniec grudnia 2016 r., wnioski z lutego i marca 2017 r. zostały rozpatrzone negatywnie. Ostatecznie kuratorzy zawodowi otrzymali dodatki za okres od sierpnia do grudnia 2017 r. i za okres od listopada do grudnia 2017 r. w wysokości 10% wynagrodzenia zasadniczego.

(dowód: akta kontroli str. 23-34)

W okresie objętym kontrolą na bieżąco realizowane były zapotrzebowania na karty kryptograficzne, pieczątki i pendrivy dla kuratorów zawodowych.

(dowód: akta kontroli str. 35-51)

1.4. W Sądzie obowiązywała dokumentacja opisująca szczegółowo zasady bezpieczeństwa, w tym bezpieczeństwa informacji i danych osobowych¹¹. Kuratorzy zawodowi opracowując dokumenty służbowe korzystali ze sprzętu służbowego, natomiast kuratorzy społeczni ze sprzętu prywatnego. Według oświadczenia Kierowników Zespołów, kuratorzy społeczni nie wykorzystywali drogi elektronicznej do przesyłania opracowanych dokumentów (przynosili papierową wersję dokumentu i składali ją w Biurze Obsługi Interesantów).

W okresie objętym kontrolą wszyscy kuratorzy zawodowi i 149 kuratorów społecznych zostało przeszkolonych z zakresu bezpieczeństwa informacji i ochrony danych osobowych przez Administratora Bezpieczeństwa Informacji.

(dowód: akta kontroli str. 15-16, 142-146)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. NIK zwraca uwagę, że występujące problemy w funkcjonowaniu systemów informatycznych wykorzystywanych przez kuratorów ZKSS, mogą powodować obniżenie poziomu efektywności realizowanych zadań i rzetelności danych wykazywanych w sprawozdaniach.

¹⁰ W dniu 5 stycznia 2018 r. Kierownicy Zespołów złożyli zapotrzebowanie na 125 sztuk zaszyfrowanych pendrivów celem wyposażenia kuratorów społecznych. Wniosek został rozpatrzony negatywnie.

¹¹ Wprowadzona w 2013 r. zarządzeniem Prezesa Sądu Polityka Bezpieczeństwa Informacji, Polityka Bezpieczeństwa Danych Osobowych, Polityki Bezpieczeństwa Systemów Teleinformatycznych, Regulamin Użytkowania Systemów Teleinformatycznych, Polityki Bezpieczeństwa Poszczególnych Systemów Informatycznych.

2. NIK zwraca również uwagę, że realizacja zadań kuratorów sądowych wiąże się z przetwarzaniem danych osób, które zostały oddane kuratorowi pod nadzór czy dozór, a dane te często są danymi wrażliwymi, zdefiniowanymi w art. 27 ust. 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych¹². W toku kontroli ustalono, że kuratorzy społeczni, wykonując swoje obowiązki związane z przetwarzaniem danych osobowych, wykorzystywali prywatny sprzęt komputerowy. Takie rozwiązanie, zdaniem NIK, stwarza ryzyko niezapewnienia bezpieczeństwa przetwarzania tych danych.

Ocena cząstkowa

W Sądzie zapewniono odpowiednie warunki lokalowe i wyposażenie ZKSS w celu prawidłowej realizacji zadań kuratorów sądowych. Negatywny wpływ na wykonywanie tych zadań mogą mieć jednak problemy w funkcjonowaniu systemów informatycznych, jak również przetwarzanie danych osobowych przez kuratorów społecznych z wykorzystaniem prywatnego sprzętu komputerowego.

2. Organizacja pracy kuratorów sądowych w związku z wykonywaniem nałożonych zadań

Opis stanu faktycznego

2.1. W okresie objętym kontrolą Zespoły kuratorskie obsługiwane były przez trzy pracownice oddelegowane z wydziałów merytorycznych Sądu do wyłącznej dyspozycji Zespołów, podlegające służbowo ich Kierownikom. W sytuacji gdy jedna z nich była nieobecna, dwie pozostałe pełniły za nią zastępstwo.

(dowód: akta kontroli str. 14, 57-59, 94-97)

Miasto Zabrze zajmuje powierzchnię około 80 km², a jego najbardziej oddalona od siedziby Sądu część znajduje się w odległości około 8 km (w linii prostej)¹³. Obszar właściwości Zespołów kuratorskich Sądu został podzielony na rejony kuratorów zawodowych (stanowiących zwarte obszary) z uwzględnieniem odległości od siedziby Sądu oraz liczebności spraw występujących na danym obszarze. W okresie objętym kontrolą wystąpił jeden przypadek zmiany granic rejonów dwóch kuratorów na skutek zmiany liczby spraw na danym obszarze.

(dowód: akta kontroli str. 13, 15-16)

2.2. Limit etatów kuratorskich w okresie objętym kontrolą zmniejszył się o jeden (z 26¹⁴ do 25¹⁵), natomiast faktycznie pracę wykonywało 23 kuratorów¹⁶. Średniokresowa obsada kuratorów zawodowych wynosiła 19,44 na koniec 2014 r.; 20,03 na koniec 2015 r.; 20,73 na koniec 2016 r. i 20,29 na 30 września 2017 r.

Limit etatów obsady biurowej i rzeczywista obsada w całym okresie objętym kontrolą wynosiła trzy, natomiast obsada średniokresowa wynosiła: 1,77 na koniec 2014 r.; 1,72 na koniec 2015 r.; 1,77 na koniec 2016 r. i 1,82 na 30 września 2017 r.

W okresie objętym kontrolą liczba kuratorów społecznych systematycznie zmniejszała się. W latach 2014–2016 (stan na koniec roku) wynosiła odpowiednio: 206, 197 i 182, a w 2017 r. (stan na 30 września) – 148.

(dowód: akta kontroli str. 57- 60)

¹² Dz. U. z 2016 r., poz. 922 ze zm.

¹³ Ustalono na podstawie www.google.pl/maps.

¹⁴ Według stanu na 31 grudnia 2014 i 2015 r.

¹⁵ Według stanu na 31 grudnia 2016 r. i 30 września 2017 r.

¹⁶ Według stanu na koniec lat 2014–2016 i na 30 września 2017 r.

2.3. Obciążenie pracą kuratorów zawodowych w okresie objętym kontrolą ulegało zmniejszeniu.

Obciążenie dozorami własnymi kuratorów zawodowych Zespołów Karnych, tj. I ZKSS i III ZKSS w całym okresie objętym kontrolą nie przekroczyło 35 spraw.

W latach 2014-2015 każdy z kuratorów ds. karnych (poza kierownikami¹⁷) prowadził więcej niż 60 dozorów powierzonych i więcej niż 50 innych spraw¹⁸, a łączna liczba prowadzonych spraw w każdym przypadku przekroczyła 120.

Sytuacja poprawiła się w kolejnych latach. Wg stanu na 30 września 2016 r. z 14 kuratorów obu Zespołów karnych czterech było obciążonych więcej niż 60 dozorami powierzonymi. Natomiast wg stanu na 30 września 2017 r. żaden z kuratorów nie prowadził więcej niż 60 tego typu spraw, a 5 z 13 kuratorów prowadziło mniej niż 30 spraw.

Obciążenie innymi sprawami również uległo obniżeniu, ale każdy kurator prowadził więcej niż 50 spraw. Średnie obciążenie innymi sprawami wg stanu na 30 września 2016 dla I ZKSS to 91 spraw, a dla III ZKSS to 93 sprawy, natomiast wg stanu na 30 września 2017 roku było to odpowiednio 88 i 109. Większe obciążenie III ZKSS w roku 2017 wynikało z przebywania jednego kuratora na urlopie macierzyńskim, a wcześniej na chorobowym¹⁹.

Pomimo spadku obciążenia dozorami powierzonymi i innymi sprawami w latach 2016-2017 łączne obciążenie każdego z kuratorów przekraczało 120 spraw, a średnie obciążenie wg stanu na 30 września 2016 roku wynosiło: 173 i 175 spraw, natomiast wg stanu na 30 września 2017 roku 143 i 177 spraw.

Obciążenie łączne sprawami kierowników obu Zespołów według stanu na 30 września każdego roku objętego kontrolą mieściło się w przedziale 31-66 spraw.

(dowód: akta kontroli str. 61-68)

Kuratorzy ds. rodzinnych, tj. II ZKSS byli obciążeni w stopniu mniejszym aniżeli kuratorzy ds. karnych. W całym okresie objętym kontrolą²⁰ w przypadku każdego kuratora (poza Kierownikiem) obciążenie nie przekroczyło 25 spraw oraz 50 innych spraw²¹. Średnio liczba nadzorów własnych mieściła się w przedziale od 16 do 21 spraw²², natomiast innych spraw od 19 do 32²³.

W całym okresie objętym kontrolą każdy z kuratorów (poza kierownikiem) prowadził ponad 40 nadzorów powierzonych. Średnio było to 86-87 spraw w latach 2014-2015 oraz 58 spraw w latach 2016-2017.

Łączne obciążenie sprawami w latach 2014-2015 w przypadku każdego z kuratorów przekraczało 100, a średnie obciążenie wg stanu na 31 października 2014 roku wynosiło: 134 sprawy, natomiast wg stanu na 30 września 2015 roku 137.

¹⁷ Analiza obciążenia kuratorów zawodowych nie obejmuje kierowników Zespołów.

¹⁸ Inne sprawy w Zespołach ds. karnych to: kara ograniczenia wolności i praca społecznie użyteczna, teczki kontroli wykonania obowiązku sądowego bez dozoru, teczki przygotowanie skazanego do życia na wolności i zawieszony postępowanie.

¹⁹ Od 23 grudnia 2016 r.

²⁰ Ustalono na podstawie zestawienia obrazującego obciążenie pracą kuratorów sądowych według stanu na 31.10.2014 r., 30.09.2015 r., 21.11.2016 r. i 25.09.2017 r..

²¹ Inne sprawy w Zespole ds. rodzinnych to: opieka prawna w rozbiciu na małoletnich i osoby dorosłe, udział kuratora w kontaktach, przymusowe odebranie małoletniej od osoby nieuprawnionej i do 2015 r. rodziny zastępcze.

²² Limit: od 15 do 25 spraw.

²³ Limit: do 50 spraw.

Sytuacja poprawiła się w kolejnych latach. Wg stanu na 21 listopada 2016 r. i 25 września 2017 r. z siedmiu kuratorów trzech było łącznie obciążonych ponad 100 sprawami, a średnie obciążenie wynosiło odpowiednio 93 i 97 spraw.

Obciążenie łączne sprawami Kierownika Zespołu mieściło się w przedziale 45-65 spraw.

(dowód: akta kontroli str. 69-72)

2.4. Na podstawie dokumentacji osobowej 10 kuratorów sądowych (z tego pięciu kuratorów zawodowych, w tym trzech Kierowników Zespołów oraz pięciu kuratorów społecznych) ustalono, że:

- Kierownicy Zespołów spełniali wymogi określone w art. 5 ust. 1 oraz art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych²⁴;
- jeden kurator zawodowy spełniał wymogi określone w art. 5 ust. 1 ustawy o kuratorach sądowych, a drugi nie posiadał w momencie podpisania umowy na rozpoczęcie aplikacji kuratorskiej, ani w momencie podpisania umowy o pracę na stanowisku kuratora zawodowego, ważnych badań psychologicznych, co opisano poniżej w sekcji *Ustalone nieprawidłowości*;
- kuratorzy społeczni spełniali wymogi określone w art. 84 ust. 1 ustawy o kuratorach sądowych.

(dowód: akta kontroli str. 89-93)

2.5. Wszyscy kuratorzy zawodowi w Sądzie, stosownie do wymogu wynikającego z art. 10 ustawy o kuratorach sądowych, podnosili swoje kwalifikacje zawodowe, uczestnicząc w szkoleniach dotyczących w szczególności różnych aspektów zadań wykonywanych przez kuratorów sądowych oraz zmian w obowiązujących przepisach. Wśród tych szkoleń, były szkolenia organizowane przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury, w tym z zakresu metodyki pracy kuratorów sądowych. Na każdego kuratora zawodowego, pracującego przez cały okres objęty kontrolą, przypadło od dziewięciu do 27 szkoleń.

Kierownicy Zespołów organizowali szkolenia dla kuratorów społecznych. Szkolenia te dotyczyły przede wszystkim obszaru terapii i uzależnień (pięć szkoleń w których w latach 2014–2016 wzięło udział 272 osób). Jedno szkolenie dotyczyło stresu i wypalenia zawodowego (w 2016 r.). Kuratorzy społeczni byli również szkoleni indywidualnie przez kuratorów zawodowych, w tym z zakresu metodologii pracy kuratora oraz prowadzenia dokumentacji w świetle obowiązujących przepisów.

Ponadto, w 2017 r. 149 kuratorów społecznych zostało przeszkolonych przez Administratora Bezpieczeństwa Informacji z zakresu ochrony danych osobowych.

(dowód: akta kontroli str. 98-146, 541-553)

2.6. Kierownicy Zespołów nie posiadali stałych zastępców. Podczas nieobecności Kierownika Zespołu, jego czynności wykonywał wskazany pracownik.

(dowód: akta kontroli str. 15-16)

2.7. W okresie objętym kontrolą wystąpiły dwa incydenty (atak werbalny i z udziałem zwierzęcia), niezwiązane z naruszeniem nietykalności cielesnej kuratora. Nie zgłoszono innych przypadków agresji w stosunku do kuratorów, w tym ataków zwierząt domowych.

(dowód: akta kontroli str. 15-16)

²⁴ Dz. U z 2014 r., poz. 795 ze zm., zwanej dalej „ustawą o kuratorach sądowych”.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w kontrolowanym zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Obciążenie pracą kuratorów sądowych przekraczało limity ustalone w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 czerwca 2003 r. w sprawie standardów obciążenie pracą kuratora zawodowego²⁵, choć uległo zmniejszeniu.

W przypadku kuratorów ds. karnych, tj. I ZKSS i III ZKSS jedynie liczba dozorów własnych w całym okresie objętym kontrolą mieściła się w limitach.

W latach 2014-2015 każdy z kuratorów (poza kierownikami) prowadził większą liczbę dozorów powierzonych i innych spraw aniżeli wskazuje górny limit.

Średnie obciążenie dozorami powierzonymi wg stanu na 30 września 2014 dla I ZKSS to 93 sprawy, a dla III ZKSS to 97 spraw, natomiast wg stanu na 30 września 2015 roku było to odpowiednio 79 i 85, podczas gdy limit wskazuje 60 spraw.

Średnie obciążenie innymi sprawami wg stanu na 30 września 2014 to odpowiednio: 110 i 117 spraw, natomiast wg stanu na 30 września 2015 roku 102 i 104, podczas gdy limit wskazuje 50 spraw.

Skutkiem powyższego było przekroczenie limitu łącznego obciążenia każdego z kuratorów, a średnie obciążenie wg stanu na 30 września 2014 roku wynosiło: 231 i 236 spraw, natomiast wg stanu na 30 września 2015 roku 205 i 213, podczas gdy limit wskazuje 120 spraw.

Sytuacja poprawiła się w kolejnych latach. Według stanu na 30 września 2016 r. z 14 kuratorów obu Zespołów karnych czterech było obciążonych dozorami powierzonymi ponad limit, a średnie obciążenie wynosiło 56 spraw w przypadku I ZKSS i 57 w przypadku II ZKSS. Natomiast wg stanu na 30 września 2017 r. żaden z kuratorów nie był obciążony ponad limit, a obciążenie 5 z 13 kuratorów było niższe od dolnej granicy limitu²⁶.

Obciążenie innymi sprawami również uległo obniżeniu, ale limity wskazane ww. rozporządzeniu w przypadku każdego kuratora zostały przekroczone. Średnie obciążenie innymi sprawami wg stanu na 30 września 2016 dla I ZKSS to 91 spraw, a dla III ZKSS to 93 sprawy, natomiast wg stanu na 30 września 2017 roku było to odpowiednio 88 i 109.

W latach 2016-2017 łączne obciążenie każdego z kuratorów przekraczało limit, a średnie obciążenie wg stanu na 30 września 2016 roku wynosiło: 173 i 175 spraw, natomiast wg stanu na 30 września 2017 roku 143 i 177 spraw.

(dowód: akta kontroli str. 61-68)

W całym okresie objętym kontrolą każdy z kuratorów ds. rodzinnych (poza kierownikiem) prowadził większą liczbę nadzorów powierzonych aniżeli wskazuje górny limit, tj. 40 spraw. Średnio było to 86-87 spraw w latach 2014-2015 oraz 58 spraw w latach 2016-2017.

W latach 2014-2015 limit łącznego obciążenia sprawami został przekroczony w przypadku każdego z kuratorów: średnie obciążenie wg stanu na 31 października 2014 roku wynosiło: 134 sprawy, natomiast wg stanu na 30 września 2015 roku 137, podczas gdy limit wskazuje 100 spraw.

²⁵ Dz. U. Nr 116, poz. 1100, zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie standardów obciążenie pracą”.

²⁶ Który wynosił 30 spraw.

Sytuacja poprawiła się w kolejnych latach. Wg stanu na 21 listopada 2016 r. i 25 września 2017 r. z siedmiu kuratorów trzech było łącznie obciążonych ponad limit, a średnie obciążenie wynosiło odpowiednio 93 i 97 spraw.

(dowód: akta kontroli str. 69-72)

Kierownicy wszystkich Zespołów kuratorskich wyjaśniali, że do roku 2014 kiedy obciążenie sprawami było bardzo wysokie składali wnioski do Kierownictwa Sądu o dodatkowe etaty, jednak były one rozpatrywane negatywnie, a obecnie sytuacja uległa dużej poprawie.

(dowód: akta kontroli str. 28-29, 79-81, 85)

Obciążenie sprawami kuratorów społecznych również przekraczało ustalone limity. Zbadano obłożenie sprawami 10 kuratorów społecznych na 31 stycznia i 30 września każdego roku objętego kontrolą²⁷. W przypadku sześciu z nich stwierdzono przekroczenie ustalonego w art. 87 ust. 2 ustawy o kuratorach sądowych limitu, tj. 10 dozorów lub nadzorów. W przypadku trzech kuratorów stwierdzono jednokrotne przekroczenie limitu na osiem sprawdzeń, w przypadku dwóch kuratorów – trzy przekroczenia, a w przypadku jednego kuratora – czterokrotne przekroczenie limitu.

(dowód: akta kontroli str. 74-75)

Kierownicy wszystkich Zespołów kuratorskich wyjaśniali, że nadmierne obciążenie sprawami kuratorów społecznych już nie występuje, a wynikało z m.in. z nadmiernej liczby prowadzonych spraw przez Zespoły, prowadzenie więcej niż jednego dozoru/nadzoru w jednej rodzinie (w przypadku drugiego nadzoru w tej samej rodzinie nadzór przyznaje się kuratorowi który już pracuje z rodziną).

(dowód: akta kontroli str. 76-78, 82)

Kierowniczka Zespołu ds. Rodzinnych zwracała uwagę na konieczność zmiany przepisów rozporządzenia w sprawie standardów obciążenia pracą, gdyż nie obejmują one przeprowadzania wywiadów środowiskowych, które bardzo obciążają kuratorów, zwłaszcza kuratorów rodzinnych. Zwracała uwagę na czasochłonność wywiadów, a konieczność wykonania ich w wyznaczonym przez sąd terminie ogranicza ilość czasu, jaki kurator może poświęcić na inne obowiązki zawodowe, w tym nadzory.

(dowód: akta kontroli str. 213)

2. Kurator przyjęty na aplikację w lipcu 2015 r., a na stanowisko kuratora zawodowego od kwietnia 2016, nie posiadał w momencie podpisania umowy na rozpoczęcie aplikacji kuratorskiej, ani w momencie podpisania umowy o pracę na stanowisku kuratora zawodowego wymaganego zaświadczenia psychologicznego. Powyższe stanowiło naruszenie art. 72 w zw. z art. 5 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 ustawy o kuratorach sądowych. Badania psychologiczne zostały przeprowadzone dopiero 13 grudnia 2017 r., tj. w trakcie kontroli NIK.

(dowód: akta kontroli str. 89-93)

Dyrektor Sądu wyjaśniła, że Sąd nie bierze udziału w procesie rekrutacji na aplikację kuratorską, a następnie na stanowisko kuratora, należy to do kompetencji Prezesa Sądu Okręgowego.

(dowód: akta kontroli str. 7-8)

²⁷ Tj. osiem sprawdzeń dla każdego kuratora.

W Sądzie zapewniono obsługę biurową ZKSS. W dziewięciu na 10 zbadanych przypadków kuratorzy sądowi spełniali obowiązujące wymogi, w jednym natomiast kurator zawodowy nie posiadał stosownego zaświadczenia psychologicznego, potwierdzającego spełnienie wymogu dotyczącego odpowiedniego stanu zdrowia. Kuratorzy zawodowi wypełniali obowiązek podnoszenia kwalifikacji zawodowych, a Kierownicy ZKSS – obowiązek przeprowadzania szkoleń kuratorów społecznych. Podjęto również działania w celu zapewnienia bezpieczeństwa kuratorom sądowym w czasie pracy w terenie. W okresie objętym kontrolą w ZKSS występowały przekroczenia obowiązujących standardów obciążenia pracą kuratorów zawodowych oraz przekroczenia maksymalnej liczby spraw, którą mogą prowadzić kuratorzy społeczni, jednakże sytuacja ta uległa znaczącej poprawie.

3. Realizacja przez kuratorów sądowych zadań o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym

Opis stanu faktycznego

3.1. W poszczególnych latach objętych kontrolą liczba spraw w toku wykazywała stałą tendencję spadkową²⁸. W przypadku Zespołów ds. karnych, spadek ten w porównaniu do roku poprzedniego wyniósł: 15,5% w 2015 r., 13,0% w 2016 r. i 23,0% w 2017 r. W przypadku Zespołu ds. rodzinnych, wyniósł odpowiednio: 6,2%, 11,4% i 12,9%. Tendencję spadkową wykazywała również liczba spraw wpływających do Zespołu ds. rodzinnych. W porównaniu do roku poprzedniego spadek ten wyniósł: 7,5% w 2015 r., 14,0% w 2016 r. i 9,4% w 2017 r.

Liczba spraw wpływających do Zespołów ds. karnych oraz liczba spraw zakończonych nie wykazywały stałej tendencji wzrostowej lub spadkowej.

W 2015 r. Zespół ds. rodzinnych zakończył o 30,3% spraw mniej niż w roku poprzednim, w 2016 r. więcej o 21,9%, a w 2017 – mniej o 6,7%.

W 2015 r. wystąpił spadek (o 20%²⁹) liczby spraw wpływających do Zespołów ds. karnych w porównaniu z rokiem ubiegłym oraz niewielki (o 3%³⁰) wzrost liczby spraw zakończonych. W 2016 r. wpłynęło o 14%³¹ mniej spraw niż w 2015 r. i zakończono o 16%³² mniej. W 2017 r. wpłynęło o 6%³³ więcej spraw niż w 2016 r., a zakończono o 13%³⁴ więcej.

Liczba wywiadów³⁵ przeprowadzona w latach 2014–2017 w przypadku Zespołów ds. karnych wyniosła: 1988, 1618, 1428 i 1246, z czego kuratorzy społeczni zrealizowali odpowiednio: 20,8%, 32,1%, 18,8% i 5,9%.

W przypadku Zespołu ds. rodzinnych liczba wywiadów wyniosła: 2133, 1359, 2214 i 1865, czego kuratorzy społeczni zrealizowali 16 w 2016 r. (niecały 1%) i 72 w 2017 r. (3,8%).

(dowód: akta kontroli str. 147-211)

²⁸ Ustalono na podstawie rocznych sprawozdań MS-S40 za lata 2014–2017.

²⁹ Z 2780 do 2215.

³⁰ Z 2604 do 2678.

³¹ Spadek z 2215 do 1909.

³² Spadek z 2678 do 2239.

³³ Wzrost z 1909 do 2032.

³⁴ Wzrost z 2239 do 2539.

³⁵ Bez wywiadów kontrolnych.

3.2. Szczegółowym badaniem objęto 12 spraw prowadzonych przez kuratorów sądowych (z tego siedem prowadzonych przez kuratorów dla dorosłych i pięć prowadzonych przez kuratorów rodzinnych) oraz cztery wnioski o przyznanie pomocy postpenitencjarnej.

3.2.1. Sprawa IIIDoz 41/15 związana z orzecznym dozorem była prowadzona rzetelnie przy wykorzystaniu wszystkich dostępnych form dozoru wymienionych w art. 169b § 10 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy³⁶, a do 30 czerwca 2015 r. – w § 11 - § 14 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 26 lutego 2013 r. w sprawie sposobu wykonywania obowiązków i uprawnień przez kuratorów sądowych w sprawach karnych wykonawczych³⁷.

Sprawa została przekazana kuratorowi zawodowemu przez Kierownika Zespołu w terminie określonym w § 3 ust. 4 ww. rozporządzenia, a ten przekazał ją do prowadzenia kuratorowi społecznemu w terminie określonym w § 4 ww. rozporządzenia. Kurator społeczny nawiązał kontakt z dozorowanym oraz złożył sprawozdanie z objęcia dozorem w terminach wskazanych odpowiednio w § 5 ust. 4 i § 9 ust. 2 ww. rozporządzenia. Kurator w sporządzanych za każdy miesiąc kartach czynności dozoru odnotowywał miejsce, godzinę i datę przeprowadzanej czynności oraz jej rodzaj.

Kurator zawodowy terminowo przeprowadzał wywiady kontrolne oraz pozyskiwał informacje o skazanym z Krajowego Rejestru Karnego nie rzadziej niż co sześć miesięcy. Wszystkie założenia dotyczące pracy z dozorowanym (rodzaj działania i jego częstotliwość) były przestrzegane.

3.2.2. Sprawa IIIDoz 375/13 była związana z orzecznym dozorem. Została przekazana kuratorowi zawodowemu przez Kierownika Zespołu w terminie określonym w § 3 ust. 4 rozporządzenia w sprawach karnych wykonawczych z 2013 r., a ten przekazał ją do prowadzenia kuratorowi społecznemu w terminie określonym w § 4 ww. rozporządzenia. Kurator społeczny nawiązał kontakt z dozorowanym oraz złożył sprawozdanie z objęcia dozorem w terminach wskazanych odpowiednio w § 5 ust. 4 i § 9 ust. 2 ww. rozporządzenia. Kurator w sporządzanych za każdy miesiąc kartach czynności dozoru odnotowywał miejsce, godzinę i datę przeprowadzanej czynności oraz jej rodzaj.

(dowód: akta kontroli str. 215-225)

3.2.3. Sprawa IIKKow 304/2016 a następnie IIKKow 296/2017 prowadzona była łącznie przez trzech kuratorów (kara ograniczenia wolności i praca użyteczna społecznie).

Sprawa została przekazana kuratorowi zawodowemu przez Kierownika Zespołu w terminie określonym w § 24 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 13 czerwca 2016 r. w sprawie sposobu i trybu wykonywania czynności przez kuratorów sądowych w sprawach karnych wykonawczych³⁸, kurator wezwała dozorowanego w terminie określonym w § 25 ust. 1 ww. rozporządzenia oraz wypełniła pozostałe dyspozycje § 25 ww. rozporządzenia, w tym dotyczące nawiązania kontaktu ze skazanym, pouczenia o prawach i obowiązkach skazanego, określenia szczegółów związanych z wykonywaniem kary ograniczenia wolności lub pracy społecznie użytecznej oraz udokumentowania tych czynności. Skazany zobowiązany był do odpracowania społecznie 30 godzin miesięcznie przez pół roku. Został poinformowany o miejscu i terminie rozpoczęcia prac (co miało nastąpić

³⁶ Dz. U. z 2017 r., poz. 665 ze zm.

³⁷ Dz.U. poz. 335 ze zm., zwane dalej „rozporządzeniem w sprawach karnych wykonawczych z 2013 r.”

³⁸ Dz. U., poz. 969, zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawach karnych wykonawczych z 2016 r.”

3 października 2016 r.). Nierzetelny sposób dalszego prowadzenia sprawy przez kurator zawodową opisano poniżej w sekcji *Ustalone nieprawidłowości*.

(dowód: akta kontroli str. 215-225)

Sprawa IIIKkow 304/2016 została przejęta przez innego kuratora zawodowego, który 2 stycznia 2017 r. w rozmowie telefonicznej ustalił, że skazany w grudniu 2016 r. nie stawiał się do pracy i 5 stycznia 2017 r. złożył wniosek o zmianę kary ograniczenia wolności na karę pozbawienia wolności, sąd przychylił się do wniosku, a dozorowany zdecydował, że jednak podda się rygorom poprzedniego postanowienia.

Sprawę (teraz IIIKow 296/2017) następnie przejęła trzecia kurator zawodowa, która była w bieżącym kontakcie z firmą, w której realizowane były prace społeczne. Pracownicy firmy w sytuacji niedopełniania obowiązków informacyjnych byli dyscyplinowani przez kurator, która stale interesowała się tym czy skazany odbywa karę zgodnie z harmonogramem. Kurator odbywała również rozmowy dyscyplinujące ze skazanym. Kurator dokumentowała czynności, w tym rozmowy telefoniczne oraz dyscyplinujące. Ponadto, przeprowadzona została kontrola sposobu wykonywania przez skazanego kary ograniczenia wolności przez wizytę w miejscu pracy (27.07.2017 r., prace społeczne rozpoczął 26.07.2017 r.).

Kurator zawodowa, która prowadziła sprawę od maja 2017 r. wypełniła dyspozycje § 27 ust. 1, 3, 4 i 6 rozporządzenia w sprawach karnych wykonawczych z 2016 r., dotyczące organizacji prac społecznych.

(dowód: akta kontroli str. 215-225)

3.2.4. Sprawę Kkow 383/17 (kara ograniczenia wolności i praca użyteczna społecznie) realizował kurator zawodowy, któremu została ona przekazana przez Kierownika Zespołu w terminie określonym w § 24 ust. 3 rozporządzenia w sprawach karnych wykonawczych z 2016 r. Kurator wezwał dozorowanego w terminie określonym w § 25 ust. 1 ww. rozporządzenia oraz wypełnił pozostałe dyspozycje § 25 ww. rozporządzenia, w tym dotyczące nawiązania kontaktu ze skazanym, pouczenia o prawach i obowiązkach skazanego, określenia szczegółów związanych z wykonywaniem kary ograniczenia wolności lub pracy społecznie użytecznej oraz udokumentowania tych czynności.

Skazany zobowiązany był do odpracowania społecznie 30 godzin miesięcznie przez 10 miesięcy. Został poinformowany o miejscu i terminie rozpoczęcia prac (co miało nastąpić 28.08.2017 r.). Kurator dwukrotnie skontrolował podmiot, gdzie realizowane były prace i interesował się czy skazany odbywa karę zgodnie z harmonogramem. Odbywał również rozmowy dyscyplinujące ze skazanym (w grudniu 2017 r.).

Kurator zawodowy wypełnił dyspozycje § 27 ust. 1, 3, 4 i 6 rozporządzenia w sprawach karnych wykonawczych z 2016 r., dotyczące organizacji prac społecznych.

(dowód: akta kontroli str. 215-225)

3.2.5. Sprawę Wzaw 427/2016 (kontrola wykonania przez skazanego obowiązków w okresie próby) prowadził kurator zawodowy. Kontrolując wykonanie obowiązków przez skazanego uzyskiwał informacje o sposobie wykonywania nałożonych obowiązków oraz potwierdził ten fakt³⁹. Kontaktował się ze skazanym, z czego sporządzał notatki służbowe oraz przedstawiał sądowi informacje o wykonywaniu

³⁹ Spłaty zadośćuczynienia za spowodowany wypadek i kontynuowania pracy zawodowej.

przez skazanego nałożonych na niego obowiązków, wypełniając dyspozycję § 35 ust. 2 rozporządzenia w sprawach karnych wykonawczych z 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 215-225)

3.2.6. W toku sprawy 87/17/EI (dozór elektroniczny) kurator przeprowadził rozmowę ze skazanym oraz dokonywał oceny jego zachowania poprzez raporty w systemie, wypełniając dyspozycję § 7 i § 10 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2016 r. w sprawie sposobu oraz szczegółowych warunków wykonywania kar, środków karnych i środków zabezpieczających w systemie dozoru elektronicznego⁴⁰.

W przypadku stwierdzenia zdarzeń naruszających obowiązki związane ze stosowaniem dozoru⁴¹, kurator telefonicznie kontaktował się ze skazanym i ustalał przyczyny naruszeń – w obu przypadkach nie wystąpiły z winy skazanego. Kurator przeprowadzał również niezapowiedziane wizyty w miejscu zamieszkania.

(dowód: akta kontroli str. 215-225)

Wszyscy kuratorzy posiadali dostęp do systemu teleinformatycznego (systemu komunikacyjno-monitorującego), który pozwala na automatyczny odczyt danych w celu określenia, czy zapisane zdarzenie podlegające rejestracji narusza obowiązki związane ze stosowaniem dozoru, a następnie niezwłoczne przekazanie tak uzyskanej informacji o naruszeniu obowiązków do terminali upoważnionego sędziego i sądowego kuratora zawodowego.

Warunki techniczne systemu komunikacyjno-monitorującego umożliwiały bieżącą zmianę harmonogramu wykonywania kary, aczkolwiek, jak podała kurator zawodowa, w przypadku harmonogramów trzymianowych jest to czasochłonne.

(dowód: akta kontroli str. 4-5, 15-16)

3.2.7. Kierownik II ZKSS dokonał przydziału sprawy (IINwk 27/16 – nadzór dotyczący spraw nieletnich) uwzględniając podział terytorialny. Sprawa była prowadzona przez kuratora zawodowego, który w ciągu 5 dni skontaktował się z nieletnią i jej matką. Obowiązki określone w § 4 – § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie nadzoru nad nieletnim⁴² zostały zrealizowane. Kurator utrzymywała kontakt z rodziną i pedagogiem szkolnym⁴³ oraz motywowała nieletnią do zmiany postępowania⁴⁴. Sprawozdania składano w terminie. Spełniały one wymogi formalne dotyczące sprawozdań, a także sposobu ich sporządzania (§ 8 ww. rozporządzenia). Nadzór dokumentowano zgodnie z wymogami § 9 i § 10 ww. rozporządzenia. Zdarzenia wymagające wydania zarządzeń opiekuńczych nie wystąpiły.

3.2.8. W sprawie II Nw 90/14 (kontrola zobowiązań nałożonych na nieletnich) kuratorzy korzystali z uprawnień wynikających z § 11 oraz realizowali obowiązki określone w § 12 ww. rozporządzenia. Kontakt z podopiecznym został nawiązany terminowo, a następnie odbywały się regularne wizyty w domu i motywowanie do zmiany postępowania. Sprawozdania były składane w terminie⁴⁵. W międzyczasie kurator zawodowy również kontaktował się z rodziną oraz przeprowadził dwa wywiady kontrolne.

⁴⁰ Dz.U. poz. 1698.

⁴¹ Wystąpiły dwie takie sytuacje.

⁴² Dz. U., poz. 855.

⁴³ Nieletnia uchylała się od obowiązku szkolnego.

⁴⁴ Z uwagi na jej wiek – 17 lat – wpływ ten był ograniczony; nieletnia nie sprawiała problemów wychowawczych ale nie chciała uczęszczać do szkoły.

⁴⁵ Co 3 miesiące, a następnie co pół roku.

3.2.9. W sprawie II Opm 9/15 (nadзор dotyczący spraw opiekuńczych - sprawa prowadzona przez kuratora zawodowego) kurator terminowo skontaktował się z rodziną oraz wypełnił wszystkie obowiązki sprawozdawcze, określone w § 3 ust. 3 i § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 czerwca 2003 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania uprawnień i obowiązków kuratorów sądowych⁴⁶. Sprawozdania zostały sporządzone zgodnie z § 4 ust. 2 i 3 ww. rozporządzenia. Kurator, korzystając z uprawnienie wynikającego z § 5 pkt 7 ww. rozporządzenia, wystąpił o umorzenie postępowania, a sąd przychylił się do wniosku.

(dowód: akta kontroli str. 249-253)

3.2.10. Sprawa II Opm 18/16 dotyczyła sześciuosobowej rodziny: czworga dzieci, z czego dwoje było dziećmi matki z poprzedniego związku, a dwoje dziećmi matki i ojca z aktualnego związku. W dniu w którym wpłynęła do Zespołu (03.03.2016 r.), sprawa została przekazana kuratorowi zawodowemu, który następnie przekazał ją do prowadzenia kuratorowi społecznemu 16 marca 2016 r., co opisano poniżej w sekcji *Ustalone nieprawidłowości*.

Kurator społeczny miał stały kontakt z rodziną i szkołą, a jego praca była weryfikowana przez kurator zawodową podczas wywiadów kontrolnych. Sprawozdania oddawały pogarszającą się sytuację w domu. Kurator zawodowa wzywała rodziców i przeprowadzała z nimi rozmowy ostrzegawcze. Następnie przeprowadziła wywiad środowiskowy, przejęła sprawę do osobistego prowadzenia i złożyła wniosek o ograniczenie matce władzy rodzicielskiej poprzez umieszczenie dwójki jej dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej⁴⁷. Dwójka młodszych dzieci została z ojcem, któremu przyznano nadзор (pełnił go kurator społeczny prowadzący poprzednią sprawę). Niecały rok później, z uwagi na znaczną poprawę sytuacji ojca i jego dwójki dzieci, kurator zawodowy zawnioskował o uchylenie nadzoru, a sąd przychylił się do tego wniosku.

Terminy składania sprawozdań zostały dochowane, a sprawozdania zawierały elementy wymagane w § 4 ust. 2 i 3 rozporządzenia w sprawie wykonywania uprawnień i obowiązków kuratorów sądowych. Przebieg nadzoru był prawidłowo dokumentowany, karty czynności bardzo dokładne, zamieszczano w nich wszystkie informacje wymagane przepisami ww. rozporządzenia (§ 3 ust. 3);

Sprawozdania z objęcia nadzoru, a także kolejne (co 3 miesiące), składano terminowo (§ 4 ust. 1 ww. rozporządzenia). Zawierały one elementy wymagane w § 4 ust. 2 i 3 ww. rozporządzenia.

Kurator korzystał z uprawnień określonych w § 5 pkt 1 (przejęcie sprawy do osobistego prowadzenia), pkt 2 (kontrola kuratora społecznego), pkt 7 (wniosek o ograniczenie matce władzy rodzicielskiej) rozporządzenia w sprawie wykonywania uprawnień i obowiązków kuratorów sądowych.

3.2.11. Terminy dotyczące powierzenia sprawy II Alk 17/14 (nadзор dotyczący leczenia odwykowego) kuratorowi i pierwszego kontaktu z nadzorowanym zostały dochowane.

Kurator korzystał z uprawnień określonych w § 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości oraz Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 7 maja 1983 r. w sprawie zasad i trybu wykonywania nadzoru nad osobami, w stosunku do których orzeczony

⁴⁶ Dz. U. z 2014 r., poz. 989., zwanym dalej „rozporządzeniem w sprawie wykonywania uprawnień i obowiązków kuratorów sądowych”.

⁴⁷ Następnie matce odebrano władzę rodzicielską nad tymi dziećmi.

został obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu⁴⁸: był w stałym kontakcie z nadzorowanym, przeprowadzał zapowiedziane i niezapowiedziane wizyty w miejscu zamieszkania, motywował do podjęcia, a następnie kontynuowania terapii, pozyskiwał informacje od sąsiadów i dzielnicowego.

W przypadku pogorszenia sytuacji kurator zawodowy przeprowadził rozmowę ostrzegawczą z nadzorowanym. Sprawozdania składane były terminowo; kurator zawodowy weryfikował pracę kuratora społecznego poprzez wywiad kontrolny.

(dowód: akta kontroli str. 249-253)

3.2.12. Badaniem objęto cztery wnioski o udzielanie pomocy postpenitencjarnej, z których wszystkie zakończyły się wypłatą gotówki⁴⁹. We wszystkich zbadanych przypadkach pomoc została udzielona w formie wskazanej w § 31 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 29 września 2015 r. w sprawie Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej⁵⁰. Kurator zawodowy udzielił pomocy właściwej kategorii osób (zwolnionym z więzienia), zgromadzono dokumenty potwierdzające brak zarobków, okazano dowód i zaświadczenie o opuszczeniu zakładu karnego, wnioski były kompletne, a w treści decyzji pouczano skazanego o przysługującym prawie do wniesienia skargi, terminie oraz sposobie dokonania tej czynności.

(dowód: akta kontroli str. 215-225)

3.3. Kuratorzy podejmowali współpracę z instytucjami, organizacjami, stowarzyszeniami i innymi podmiotami, których celem działania jest pomoc w społecznej readaptacji skazanych, współpraca z właściwym samorządem i organizacjami społecznymi, które statutowo zajmują się opieką, wychowaniem, resocjalizacją, leczeniem i świadczeniem pomocy społecznej w środowisku otwartym.

Poza podmiotami ochrony zdrowia, policji i edukacji, Zespoły współpracowały m.in. ze schroniskami, fundacjami i noclegowniami. Efektem współpracy były m.in.: udział podopiecznych w formach wsparcia z zakresu integracji społecznej i aktywizacji zawodowej (kursy zawodowe, doskonalące umiejętności, rozwijające zainteresowania, programy korekcyjno-edukacyjne) oraz bieżąca pomoc dla osób opuszczających zakłady karne (zabezpieczenie najpilniejszych aktualnych potrzeb).

Ponadto Zespoły współpracowały z pięcioma podmiotami zatrudniającymi osoby z zasądzoną karą ograniczenia wolności i pracami społecznie użytecznymi, w których łącznie liczba miejsc pracy wynosiła 194.

(dowód: akta kontroli str. 256-319)

3.4. W okresie objętym kontrolą kuratorzy przeprowadzali badania na obecność alkoholu oraz środków odurzających lub substancji psychotropowych w organizmie.

W Sądzie nie wprowadzono regulacji wewnętrznych dotyczących sposobu przeprowadzania takich badań. Zespoły dysponowały dwoma alkotestami, które były terminowo kalibrowane, a kuratorzy zostali przeszkoleni odnośnie do sposobu ich użycia. W latach 2016–2017 pracownicy Zespołów przeprowadzili 64 badania na obecność alkoholu we krwi. Zespoły dysponowały również narkotestami (około 20 sztuk na rok). W latach 2016–2017 pracownicy Zespołów przeprowadzili 18 badań narkotestami.

(dowód: akta kontroli str. 320-343)

⁴⁸ Dz. U. Nr 25, poz. 110.

⁴⁹ 250-350 zł

⁵⁰ Dz. U. poz. 1544 ze zm.

Sąd, na cały okres objęty kontrolą, posiadał umowę z podmiotem świadczącym usługi medyczne na pobieranie krwi do badania oraz badanie jej na obecność alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych, jednakże ani razu nie doszło do przeprowadzenia takich czynności.

(dowód: akta kontroli str. 344-352)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w kontrolowanym zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawie III Doz 375/13, począwszy od kwietnia 2015 r., w kartach czynności dozoru zawarta była informacja, że zadośćuczynienie w kwocie 1.000 zł zostało częściowo zapłacone i że kuratorowi społecznemu okazano dowód wpłaty⁵¹. Jednocześnie kurator społeczny nie podał wysokości spłaconej kwoty, a informacja ta była powielana w kolejnych kartach czynności dozoru oraz trzech sprawozdaniach, aż do grudnia 2016 r. Kurator zawodowa nie zweryfikowała tej informacji, a jak się później okazało dozorowany nie dokonał żadnej wpłaty. Dopiero po przejęciu sprawy przez innego kuratora zawodowego (w marcu 2017 r.) pozyskano od pokrzywdzonego informację, że nie otrzymał żadnej wpłaty od sprawcy.

Powyższe wynikało z braku kontroli kurator zawodowej nad prawidłowością wykonywania obowiązków przez kuratora społecznego i naruszało § 23 pkt 1 rozporządzenia w sprawach karnych wykonawczych z 2013 r. oraz (od 16 lipca 2016 r.) § 19 pkt 1 rozporządzenia w sprawach karnych wykonawczych z 2016 r.

Prowadząca sprawę kurator zawodowa (I.K-B) wyjaśniła, że nie zweryfikowała informacji przekazanych przez kuratora społecznego dotyczących zapłaty części zadośćuczynienia z powodu dużej liczby prowadzonych dozorów.

(dowód: akta kontroli str. 226-227)

NIK zauważa, że kurator zawodowa, która przejęła sprawę po kurator I.K-B., prowadziła w tym czasie więcej spraw niż kurator I.K-B., a mimo tego zweryfikowała przedmiotową informację i zmotywowała skazanego do realizacji obowiązków nałożonych przez Sąd, tj. zapłaty zadośćuczynienia.

Ponadto, kurator zawodowa I.K-B w ciągu trzech lat prowadzenia tej sprawy nie przeprowadziła żadnego wywiadu kontrolnego, podczas gdy powinna była, co najmniej raz w roku i nie później niż w ciągu sześciu miesięcy od powierzenia sprawowania nadzoru kuratorowi społecznemu, przeprowadzić wywiad środowiskowy w celu kontroli sprawowania dozoru przez kuratora społecznego.

Powyższe stanowiło naruszenie § 23 pkt 3 rozporządzenia w sprawach karnych wykonawczych z 2013 r. oraz (od 16 lipca 2016 r.) § 19 pkt 3 rozporządzenia w sprawach karnych wykonawczych z 2016 r. Odpowiedzialna za powyższe stwierdziła, że nie pamięta dlaczego nie przeprowadziła żadnego wywiadu kontrolnego.

(dowód: akta kontroli str. 215-225, 226-227)

Skutkiem zaniechania kurator zawodowej było przekazanie sędziemu (w trzech sprawozdaniach⁵²) nieprawdziwych informacji dotyczących realizacji obowiązku przez dozorowanego. Ponadto jedno ze sprawozdań obejmowało 10 miesięcy⁵³,

⁵¹ Skazany miał stałe dochody, a wysokość miesięcznej wypłaty przekraczała kwotę zobowiązania łącznego, tj. 1.504 zł. W międzyczasie skazany pojechał na urlop, który w całości sfinansował (ok. 3.000 zł).

⁵² Za okres od maja 2015 r. do lutego 2017 r.

⁵³ Od listopada 2015 r. do sierpnia 2016 r.

podczas gdy powinno obejmować 6 miesięcy. Obowiązujące przepisy⁵⁴ obligowały kuratora społecznego do przedłożenia sprawozdania kuratorowi zawodowemu nie rzadziej niż co sześć miesięcy, a kurator zawodowy miał siedem dni na jego zaakceptowanie.

Sprawa ta, według wyjaśnień Kierownik III ZKSS, nie została objęta kontrolą terminowości, którą przeprowadza w zależności od ilości obowiązków, średnio dwa razy w tygodniu. Dalej tłumaczyła, że powyższe wynikało ze spiętrzenia obowiązków: w połowie 2016 r. jej Zespół prowadził około 1150 spraw, był to okres urlopowy oraz okres sporządzania sprawozdań.

(dowód: akta kontroli str. 228-240)

2. W sprawie IIIKkw 304/2016 kurator zawodowa po skierowaniu dozorowanego na prace społeczne wykazała się beczynnością: przez 53 dni (29+24) nie skontaktowała się ani z dozorowanym, ani z podmiotem organizującym prace społecznie użyteczne, aby sprawdzić, czy dozorowany realizował zobowiązania. W dniu 23 listopada 2016 r. kurator otrzymała pismo informujące, że skazany nie stawił się w październiku 2016 r. do pracy, a dwa dni później podjęła telefoniczną próbę kontaktu ze skazanym, jednak bez powodzenia. W dniu 21 grudnia 2016 r. wpłynęło kolejne pismo informujące, że skazany nie stawił się do pracy w listopadzie 2016 r., a od 23 grudnia 2016 r. kurator była nieobecna w pracy. Kurator pomimo wpływu w październiku 2016 r. informacji o absencji skazanego w pracy nie zainteresowała się sprawą, np. poprzez telefoniczne sprawdzenie czy dozorowany w listopadzie i pierwszej połowie grudnia 2016 r. stawił się w pracy.

(dowód: akta kontroli str. 215-225)

Zaniechanie to stanowiło naruszenie § 27 pkt 1 rozporządzenia w sprawach karnych wykonawczych z 2016 r.

Odpowiedzialna (I.K-B) za powyższe wyjaśniła, że jej praktyką było czekanie na drugą informację pisemną z zakładu gdzie powinna być świadczona praca społeczna. Dalej tłumaczyła, że w przypadku otrzymania drugiej informacji o niestawieniu się do pracy występowała z wnioskiem o zmianę kary ograniczenia wolności na karę pozbawienia wolności.

(dowód: akta kontroli str. 226-227)

NIK nie podziela tych wyjaśnień, gdyż, zgodnie z powyższym przepisem, kurator zawodowy winien utrzymywać stały kontakt z podmiotami, w których jest wykonywana nieodpłatna kontrolowana praca na cele społeczne

3. Kurator zawodowy przekazał sprawę II Opm 18/16 kuratorowi społecznemu po 13 dniach od jej wpływu do ZKSS (pomimo że otrzymał ją w dniu wpływu do ZKSS), co skutkowało brakiem możliwości dochowania przez kuratora społecznego terminu na nawiązanie pierwszego kontaktu z podopiecznym, określonego w § 3 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie wykonywania uprawnień i obowiązków kuratorów sądowych, tj. w ciągu siedmiu dni od daty wpływu prawomocnego orzeczenia do zespołu kuratorskiej służby sądowej.

(dowód: akta kontroli str. 249-253)

⁵⁴ § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawach karnych wykonawczych z 2013 r. i § 8 ust. 2 rozporządzenia w sprawach karnych wykonawczych z 2016 r.

Kurator zawodowa wyjaśniła, że opisana wyżej zwłoka wynikała z nadmiernego obciążenia pracą, jak i z braku możliwości podjęcia nadzoru przez kuratora społecznego, z uwagi na realizowane przez niego obowiązki zawodowe.

(dowód: akta kontroli str. 255)

Ocena cząstkowa

Dziewięć z 12 zbadanych spraw było prowadzonych przez kuratorów sądowych rzetelnie i zgodnie z obowiązującymi przepisami. W przypadku dwóch spraw karnych wykonawczych, były one prowadzone przez tę samą kurator zawodową nierzetelnie i z naruszeniem obowiązujących przepisów (w tym dotyczących kontroli wykonywania czynności zleconych kuratorowi społecznemu). W przypadku jednej sprawy rodzinnej, przekazano ją do prowadzenia kuratorowi społecznemu w czasie umożliwiającym dochowanie terminu na nawiązanie pierwszego kontaktu z podopiecznym. W ZKSS efektywnie współpracowano z podmiotami, których celem działania jest pomoc w społecznej readaptacji skazanych, oraz z samorządem i organizacjami społecznymi, które statutowo zajmują się opieką, wychowaniem, resocjalizacją, leczeniem i świadczeniem pomocy społecznej w środowisku otwartym. Zapewniono również warunki umożliwiające przeprowadzenie badań na obecność w organizmie alkoholu oraz substancji odurzających lub psychotropowych.

4. Nadzór i kontrola nad działalnością kuratorów sądowych

Opis stanu faktycznego

4.1. W okresie objętym kontrolą kuratorzy zawodowi byli równomiernie obciążeni pracą.

(dowód: akta kontroli str. 13, 61-72)

Według wyjaśnień Kierowników Zespołów, podział zadań pomiędzy kuratorów sądowych następował według kryterium terytorialnego. W sytuacji gdy kurator z danego rejonu był już nadmiernie obciążony pracą, zadania z jego rejonu przekazywano do wykonania innemu kuratorowi.

(dowód: akta kontroli str. 15-16)

4.2. Pierwotny plan wydatków na służbę kuratorską⁵⁵ w poszczególnych latach 2014–2016 utrzymywał się na względnie stałym poziomie⁵⁶, a wahania w jego wysokości nie przekroczyły 4,3%.

W latach 2014–2015 i pierwszych trzech kwartałach 2017 r. plan po zmianach⁵⁷ był wyższy, a w 2016 r. – niższy od planu pierwotnego

Wydatki związane z działalnością kuratorów zawodowych stanowiły w 2014 r. 68% wydatków na działalność sądowej służby kuratorskiej, w 2015 r. – 64,6%, w 2016 r. – 71,9% i w pierwszych trzech kwartałach 2017 r. – 78,3%.

Kierownicy Zespołów w niewielkim stopniu uczestniczyli w planowaniu środków finansowych przeznaczonych na kuratorów sądowych. W trakcie roku Kierownicy Zespołów przekazywali informacje o planowanych awansach i innych sytuacjach powodujących konieczność zwiększenia funduszu wynagrodzeń. Podobnie sytuacja

⁵⁵ Tj. wydatki na działania kuratorów zawodowych i społecznych.

⁵⁶ Plan pierwotny wydatków na działalność kuratorskiej służby sądowej wynosił: 3.359 tys. zł w 2014 r., 3.242 tys. zł w 2015 r., 3.381 tys. zł w 2016 r. i 3.202 tys. zł w 2017 r. (na 30 września).

⁵⁷ Plan wydatków po zmianach wynosił: 3.370 tys. zł w 2014 r., 3.393 tys. zł w 2015 r., 3.367 tys. zł w 2016 r. i 3.219 tys. zł w 2017 r. (na 30 września).

wyglądała z ryczałtami dla kuratorów społecznych – pod koniec roku podawana była informacja o planowanych zmianach w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 15-16, 353)

4.3. Analiza ryczałtów wypłaconych sześciu losowo wybranym kuratorom społecznym w całym okresie objętym kontrolą wykazała że ryczałt przyznawany był z uwzględnieniem trudności i zakresu czynności do wykonania w ramach danego nadzoru/dozoru, zaangażowania kuratora społecznego oraz budżetu przeznaczanego na ten cel. W początkowych okresach roku ostrożniej gospodarowano środkami, ale jednocześnie w przypadku trudnych spraw przyznawano maksymalną stawkę ryczałtu (np. kuratorowi społecznemu o numerze legitymacji 19/13 za styczeń 2015 r. przyznano ryczałt za sprawę Opmk 52/14 w wysokości 4,0%, a w w miesiącach poprzedzających, tj. od września do grudnia 2014 r. – ryczałt w wysokości 3,0%, 3,70%, 4,0% i 3,7%.

W latach 2014–2017 we wszystkich Zespołach przeciętna roczna⁵⁸ stawka procentowa ryczałtów systematycznie rosła, w przypadku Zespołu ds. rodzinnych z 2,8% do 3,5%, w przypadku Zespołu I ds. karnych z 2,7% do 3,2%, w przypadku Zespołu III ds. karnych z 2,6% do 3,3%.

Przeciętna stawka ryczałtu w najniższej w danym roku wysokości najczęściej występowała w pierwszym kwartale⁵⁹, natomiast najwyższa – w czwartym kwartale⁶⁰. Jednocześnie nie stwierdzono gwałtownych⁶¹ wzrostów przeciętnej stawki ryczałtu w ostatnich miesiącach roku.

(dowód: akta kontroli str. 354-386, 387-415)

4.4. Stosownie do art. 41 ust. 1 pkt 10 ustawy o kuratorach sądowych, Kierownicy Zespołów realizowali obowiązek nadzorowania terminowości wykonywania obowiązków przez kuratorów sądowych, poprzez:

- bieżącą analizę⁶² wpisów w systemie elektronicznym „Currenda”, który umożliwiał kontrolę terminowości we wszystkich zarejestrowanych w danym Zespole sprawach, z tym, że w przypadku Zespołu ds. rodzinnych kontrola terminowości była łatwiejsza i szybsza do przeprowadzenia;
- analizę teczek podczas aprobowania czynności kuratorów w postaci wniosków, sprawozdań (z objęcia, przebiegu i zakończenia dozoru/nadzoru), przekazywania teczek.

W części spraw nadzór terminowości prowadzony był równolegle:

- w Wydziale III Rodzinnym i Nieletnich (m.in. w zakresie wywiadów i sprawozdań);
- w V Wydziale Wykonywania Orzeczeń Karnych (np. w zakresie kontroli wniosków złożonych do Sądu).

⁵⁸ Dla 2017 r. przeciętną stawkę ryczałtu ustalono biorąc pod uwagę dziewięć miesięcy.

⁵⁹ W 13 na 17 przypadków.

⁶⁰ W ośmiu na 13 przypadków.

⁶¹ Tj. przekraczających 8%, co ustalono na podstawie analizy przeciętnych miesięcznych stawek za cztery ostatnie miesiące 2015 r. i 2016 r. Najwyższy przyrost przeciętnej miesięcznej stawki wyniósł 7,44% i dotyczył miesiąca grudnia 2015 r. w I Zespole oraz 4,40% i dotyczył października 2015 r. w III Zespole. W pozostałym zakresie przyrost w stosunku do miesiąca poprzedniego nie przekroczył 3,30%. W dwóch na 18 przypadków wystąpił spadek przeciętnej stawki ryczałtu w stosunku do miesiąca poprzedniego (dotyczyły listopada 2015 r. i 2016 r. w II Zespole).

⁶² Losowych spraw

Ponadto Kierownicy Zespołów ds. karnych przeprowadzali kontrole poszczególnych kuratorów: incydentalne (niezapowiedziane) oraz planowe (zapowiedziane).

Nadzór sprawowany był również poprzez narady z Zespołami (średnio raz na kwartał) podczas których omawiane były bieżące problemy i stwierdzone uchybienia.

(dowód: akta kontroli str. 15-16, 81, 86-87, 88)

Badaniem objęto sprawowanie merytorycznego nadzoru nad kuratorami przez Kierownika III ZKSS (którego zespół prowadził sprawy nr IIIKkw 304/2016 i IIIDoz 375/13, w toku realizacji których NIK stwierdziła nieprawidłowości).

Kierownik poza kontrolą bieżącą (przed przekazaniem sprawozdań wraz z teczkami sędziemu) i kontrolą terminowości wykonywania czynności przez kuratorów, prowadziła kontrolę wyrywkową zapowiedzianą i niezapowiedzianą, a jej wyniki dokumentowała lub przekazywała ustnie i drogą mailową. Sprawy Kurator prowadzącej sprawę nr IIIKkw 304/2016 i IIIDoz 375/13 zostały dwukrotnie poddane kontroli merytorycznej w okresie objętym kontrolą⁶³.

(dowód: akta kontroli str. 88, 241-248)

NIK zauważa, że sprawy nr IIIKkw 304/2016 i IIIDoz 375/13 prowadził kurator zawodowy, który odbył najmniejszą liczbę szkoleń ze wszystkich kuratorów ds. dorosłych. Ww. w latach 2014–2016 osoba ta uczestniczyła w 6 szkoleniach, podczas gdy średnia dla tego okresu to 14 szkoleń.

(dowód: akta kontroli str. 144)

4.5. Stosownie do § 51 ust. 1 rozporządzenia w sprawach karnych wykonawczych z 2013 r. i § 48 rozporządzenia w sprawach karnych wykonawczych z 2016 r., Kierownicy Zespołów ds. karnych średnio co pół roku⁶⁴ omawiali z przewodniczącym właściwego wydziału, tj. V Wydziału Wykonania Orzeczeń Karnych bieżące problemy związane z wykonywaniem powierzonych spraw. Ustalenia wynikające z tych spotkań dokumentowano w formie protokołu. Na spotkaniach poruszane były bieżące kwestie takie jak zmiany przepisów czy wnioski dotyczące pracy kuratorów.

(dowód: akta kontroli str. 428-442)

4.6. W okresie objętym kontrolą w każdym z Zespołów ds. karnych odbyła się jedna wizytacja i jedna lustracja⁶⁵, natomiast w Zespole ds. rodzinnych – jedna wizytacja i trzy lustracje. Nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości.

Zalecenia wydane po wizytacji Zespołu ds. rodzinnych, dotyczące przeszkolenia kuratorów społecznych, zostały przyjęte do realizacji.

(dowód: akta kontroli str. 444-544)

W latach 2014–2017 działalność sekretariatów każdego z Zespołów została skontrolowana jeden raz. Kontrole te nie wykazały nieprawidłowości, a jedynie drobne uchybienia.

(dowód: akta kontroli str. 443)

Ocena cząstkowa

⁶³ Spośród teczek zawierających dowody kontroli trzech pracowników III ZKSS, teczka kurator I.K-B. zawierała najwięcej dowodów kontroli przeprowadzonej przez Kierownika III ZKSS.

⁶⁴ Począwszy od września 2015 r. Wcześniej do spotkań nie doszło z przyczyn niezależnych od Kierowników Zespołów.

⁶⁵ Wyniki lustracji i wizytacji wpłynęły do Sądu 9 stycznia 2018 r.

Kierownicy ZKSS zapewnili równomierne obciążenie pracą kuratorów zawodowych oraz stosowali jednolite kryteria przyznawania ryczałtów kuratorom społecznym. Kierownicy Zespołów ds. karnych realizowali również obowiązek omawiania z przewodniczącym właściwego wydziału bieżących problemów związanych z prowadzonymi sprawami oraz dokumentowania tych spotkań. Przyjęty model nadzorowania terminowości wykonywania obowiązków przez kuratorów sądowych nie zapobiegł wystąpieniu nieprawidłowości opisanych w pkt 3 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

5. Obowiązki o charakterze sprawozdawczym

5.1. W okresie objętym kontrolą Kierownicy Zespołów, realizując obowiązek określony w art. 41 ust. 1 pkt 12 ustawy o kuratorach sądowych, sporządzali półroczne i roczne sprawozdania MS-S40 z działalności kuratorskiej służby sądowej. Sporządzenie sprawozdania za 2017 r., według ich oświadczenia trwało 580 minut (470 minut przygotowanie danych i 110 minut wypełnienie formularza). Sprawozdania MS-S40 za lata 2014–2017 zostały sporządzone terminowo.

(dowód: akta kontroli str. 155-211)

5.2. Ponadto, w Zespołach kuratorskich sporządzano:

- za okresy roczne: informacje dotyczące przewidywanej liczby osób skazanych i ukaranych zobowiązanych do wykonania kary ograniczenia wolności i pracy społecznie użytecznej (przekazywane Prezesowi Sądu), informacje dotyczące prognozowanej liczby osób kierowanych w kolejnym roku kalendarzowym do wykonania kary ograniczenia wolności i pracy społecznie użytecznej w celu ich ubezpieczenia (przekazywane Kuratorowi Okręgowemu), sprawozdania z realizacji planów ośrodków kuratorskich;
- za okresy kwartalne: informacje o liczbie osób, którym udzielono pomocy postpenitencjarnej (przekazywane Kuratorowi Okręgowemu), informacje o liczbie kuratorów społecznych, informacje o prawidłowości realizacji umowy przez operatora pocztowego, zestawienie liczby spraw zakończonych w okresie sprawozdawczym (do 2015 r. składane również do Sądu Okręgowego w Gliwicach), oceny ryzyka w Sądzie;
- za okresy miesięczne sporządzano: informacje dotyczące stanu środków i zapotrzebowania na środki z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej⁶⁶ oraz informacje o reklamacjach kierowanych do dostawcy przesyłek poleconych.

(dowód: akta kontroli str. 555-576)

5.3. Do przetwarzania danych statystycznych Zespoły kuratorskie wykorzystywały: system „SAWA – Kuratela” i „SAWA – Kurator”. W okresie objętym kontrolą Kierownicy ZKSS na bieżąco zgłaszali uwagi do użytkowanych systemów bezpośrednio informatykom oraz Prezesowi Sądu.

(Dowód: akta kontroli str. 212-214, 577-582)

Ocena cząstkowa

W Zespołach kuratorskich terminowo realizowano obowiązek sporządzania sprawozdań MS-S40 z działalności kuratorskiej służby sądowej, jak również przedstawiano Prezesowi Sądu i Kuratorowi Okręgowemu inne wymagane

⁶⁶ Obecnie Fundusz Sprawiedliwości.

sprawozdania i informacje. Kierownicy Zespołów na bieżąco zgłaszali uwagi do użytkowanych systemów informatycznych.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁶⁷, wnosi o poinformowanie Prezesa Sądu Okręgowego w Gliwicach oraz Kuratora Okręgowego Sądu Okręgowego w Gliwicach o następujących stwierdzonych w trakcie kontroli nieprawidłowościach w zakresie wykonywania obowiązków przez kuratorów sądowych:

1. przekroczeniu obowiązujących standardów obciążenia pracą kuratorów zawodowych oraz przekroczeniu maksymalnej liczby spraw, którą mogą prowadzić kuratorzy społeczni,
2. braku wymaganego zaświadczenia psychologicznego osoby przyjętej na aplikację, a następnie zatrudnionej jako kurator zawodowy,
3. nierzetelnym i z naruszeniem obowiązujących przepisów prowadzeniu przez kurator zawodową dwóch spraw karnych wykonawczych,
4. przekazaniu sprawy rodzinnej do prowadzenia kuratorowi społecznemu w czasie uniemożliwiającym dochowanie terminu na nawiązanie pierwszego kontaktu z podopiecznym.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 31 stycznia 2018 r.

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

**Kontroler nadzorujący
Monika Kopczyk
Doradca ekonomiczny**

.....

⁶⁷ Dz. U. z 2017 r. poz. 524, zwana dalej „ustawą o NIK”.